

OPLETTEN VOOR HOOFDELIJKE AANSPRAKELIJKHEID VOOR RSZ & FISCUS!

Nog altijd worden land- en tuinbouwers door de RSZ aansprakelijk gesteld voor de betaling van de verschuldigde RSZ-bijdragen van een aannemer op wie ze vroeger een beroep hadden gedaan. Het systeem van de hoofdelijke aansprakelijkheid is nog onvoldoende gekend. We lichten in deze bijdrage de essentie van de regeling nog eens toe.

.....
Chris Botterman, coördinator Sociale Zaken Boerenbond

Er bestaat in België sinds enige tijd een regeling waardoor een opdrachtgever van werken in onroerende staat hoofdelijk aansprakelijk kan zijn voor sociale en fiscale schulden van zijn medecontractant-aannemer. In 2012 werd ook een mechanisme van getrapte aansprakelijkheid ingevoerd. Daardoor kunnen aannemers of onderaannemers ook hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld voor sociale en fiscale schulden van een verdere (onder-) aannemer in de keten die in gebreke zou blijven. Vandaar ook de term 'ketenaansprakelijkheid'.

REGISTRATIE NIET BELANGRIJK MEER!

Vroeger werd vaak gesteld dat het zeer belangrijk was om na te gaan of de aannemer al dan niet geregistreerd was. Nu niet meer: vandaag bestaat er in hoofde van de opdrachtgever van de werken nog één belangrijke vraag, namelijk heeft de aannemer al dan niet sociale of fiscale schulden. Voor zover dergelijke schulden bestaan, moet de opdrachtgever bepaalde inhoudingen doen alvorens de facturen te betalen. Wanneer deze inhoudingen niet of niet in een voldoende mate zouden gebeuren, is de bouwheer-opdrachtgever hoofdelijk aansprakelijk! Er geldt een hoofdelijke aansprakelijkheid, zowel voor schulden inzake de sociale zekerheid als wat de fiscaliteit betreft. Er kan dus hoofdelijke aansprakelijkheid zijn voor één van de twee of voor beide.

NIET VOOR PRIVÉPERSONEN

De inhoudingsplicht én de hoofdelijke aansprakelijkheid zijn niet van toepassing wanneer de opdrachtgever van de werken een privépersoon is die alleen voor privédoeleinden werken laat uitvoeren. Daarentegen gelden de nieuwe regels wel bij de uitvoering van alle werken in onroerende staat. Hierbij zijn alle werken in onroerende staat geïsoleerd: dus ook installatiewerken, grondwerken, werken aan wortel- en takvaste planten. Omdat nagenoeg alle werkzaamheden in de land- en tuinbouw werken zijn in onroerende staat, moeten wij zeker met deze regels rekening houden.

FISCALE SCHULDEN

Inhouding

Wanneer vastgesteld wordt dat een aannemer fiscale schulden heeft, geldt er een verplichting tot inhouding en doorstorting van 15% van het bedrag van de factuur (exclusief btw) bij elke betaling aan een aannemer of onderaannemer, al dan niet geregistreerd.

Hoofdelijke aansprakelijkheid

Voor zover de opdrachtgever van de werken de hierboven vermelde inhouding én doorstorting niet of niet correct zou doen, kan hij hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld voor de fiscale schulden van deze aannemer of onderaannemer ten belope van 35% van de totale prijs van de werken (excl. btw). De hoofdelijke aansprakelijkheid van de opdrachtgever of van de (hoofd-)aannemer is echter beperkt tot de totale prijs van de werken die werden toevertrouwd aan de aannemer of aan de onderaannemer (excl. btw). Er is bijkomend een beperking tot 65% van de werken excl. btw wanneer de hoofdelijke aansprakelijkheid voor fiscale schulden wordt ingeroepen ten aanzien van dezelfde opdrachtgever of aannemer.

Gegevensbank Financiën raadplegen

Men kan de gegevensbank van de FOD Financiën raadplegen om na te gaan of een bepaalde aannemer al dan niet fiscale schulden heeft. Raadpleeg hiervoor de website www.minfin.fgov.be. Je moet eerst de rubriek 'My minfin' aanklikken > my minfin zonder authenticatie > e-services > consulteren. De toegang tot de informatie gebeurt aan de hand van het ondernemingsnummer van de aannemer in de kruispuntbank van de ondernemingen.

Inhouding

Wanneer op de vraag inzake de inhoudingsplicht 'ja' wordt geantwoord, moet men als volgt te werk gaan. Indien het bedrag op de te betalen factuur kleiner is dan 7.143 euro (zonder btw) is de inhouding en doorstorting van 15% verplicht. Is de te betalen factuur groter of gelijk aan 5.143 euro (zonder btw), dan moet de aannemer bij de bevoegde ambtenaar van Financiën een attest vragen waarop het exacte bedrag van de schuld wordt vermeld. Is de schuld die op dit attest vermeld wordt kleiner dan de berekende inhouding, dan mag de storting beperkt worden tot het bedrag van de schuld. Is de schuld groter dan de inhouding die zou moeten gebeuren, of voor zover de aannemer geen attest kan of wil voorleggen, moet de bouwheer-opdrachtgever wel de inhouding van 15% doen.

SOCIALE SCHULDEN

Schulden

Er moet niet alleen rekening gehouden worden met de te betalen sociale bijdragen in hoofde van de aannemer. Ook de boetes en bijdrageopslagen die de aannemer heeft opgelopen, moeten in aanmerking worden genomen. Ook het niet (correct) betalen van

de voorschotten aan de RSZ of het in gebreke blijven van het naleven van bepaalde sectorale voorschriften voor ondernemingen uit de bouwsector worden bedoeld. Ten slotte kan de aannemer zelf ook hoofdelijk aansprakelijk gesteld zijn voor de sociale schulden bij zijn onderaannemer. Bovendien geldt de hoofdelijke aansprakelijkheid niet alleen voor sociale schulden die bestonden op het ogenblik van het afsluiten van de overeenkomst, maar ook voor schulden die tijdens de uitvoering van de overeenkomst, ontstaan zijn.

Gegevensbank sociale zekerheid raadplegen

Om na te gaan of een aannemer waarop men een beroep doet voor werken in onroerende staat al dan niet schulden heeft, kan men terecht op de website van de sociale zekerheid: www.socialezekerheid.be. Voor iedere onderneming die actief is als werkgever in België en het uitvoeren van werken in onroerende staat als haar normale activiteit heeft, wordt een attest artikel 30bis aangemaakt. Dit kan worden aangevraagd via de site van de sociale zekerheid www.socialezekerheid.be > aannemers onroerend goed > artikel 30bis > inhoudingsplicht > consulteren inhoudingsplicht sociale zekerheid.

Hoofdelijke aansprakelijkheid

Het uitgangspunt is dat de opdrachtgever kan aangesproken worden om de sociale schulden van de aannemer te voldoen, wanneer de voorziene inhoudingen en doorstortingen niet of niet correct gebeuren op het ogenblik van de betaling van de facturen. Daarnaast geldt er ook een bijkomende voorwaarde, namelijk dat de aannemer reeds sociale schulden moet hebben op het ogenblik van het afsluiten van de aannemingsovereenkomst. Dus ook het moment van het afsluiten van de overeenkomst is cruciaal! Er zijn dus twee beoordelingsmomenten om te bepalen of men hoofdelijk aansprakelijk is: bij het aangaan van de overeenkomst én bij de betaling van de factuur.

Wanneer er op het ogenblik van het afsluiten van de aannemingsovereenkomst geen sociale schulden bestaan, maar wel op het moment van de betaling van de factuur, moet wel de inhouding gebeuren. Maar voor zover de inhouding niet correct zou gebeuren, geldt er geen hoofdelijke aansprakelijkheid. Er wordt in dit geval alleen een boete toegepast die gelijk is aan het bedrag dat moest worden ingehouden. Voor alle duidelijkheid moet erop gewezen worden dat deze boete ook kan opgelegd worden in het geval van een hoofdelijke aansprakelijkheid.

GETRAPTE OF KETENAANSPRAKELIJKHEID

Sinds 16 april 2012 geldt er in ons land ook een regeling van getrapte hoofdelijke aansprakelijkheid. Daardoor kunnen (onder) aannemers die 'boven' een in gebreke blijvende (onder)aannemer staan in de volgorde van de (onder)aannemers mede hoofdelijk aansprakelijk zijn. Hier wordt de chronologische volgorde gerespecteerd. Dit betekent dat eerst de aannemer die een beroep heeft gedaan op een nalatige onderaannemer wordt aangesproken, vooraleer verder op te klimmen in de keten. De ketenaansprakelijkheid wordt in de praktijk weliswaar nog niet vaak ingeroepen.

MELDINGSPLICHT LIMOSA VOOR NIET-BELGEN

Iedere zelfstandige of aannemer die van buiten België komt en die hier één of andere activiteit wil verrichten, moet zich in Limosa melden bij de Belgische administratie. De medecontractant van de werken moet dus controleren of de aannemer het zogenaamde L1-attest kan voorleggen. Is dat niet het geval, dan moet de medecontractant zelf een Limosa-aangifte doen voor rekening van de aannemer. Gebeurt dit niet, dan kan de medecontractant verantwoordelijk worden gesteld. ■

Voor meer informatie kan je terecht bij AVBS.